

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-004 - 01/2014

P/14/080

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/14/080 - Oczyszczanie ścieków wytwarzanych w uzdrowiskach w wyniku udzielania zabiegów.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler

Ryszard Lutyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88945 z 19 marca 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str. 2-3]

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miejski w Ciechocinku, ul. Kopernika 19 (kod 87 – 720), zwany w dalszej treści „Urzędem”.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Leszek Dzierżewicz - Burmistrz Ciechocinka.

II. Ocena kontrolowanej działalności:

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działania podejmowane na terenie Gminy Ciechocinek w zakresie oczyszczania ścieków wytwarzanych w uzdrowiskach w wyniku udzielania zabiegów w latach 2011 – 2014 (I kwartał).

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Ocenę powyższą uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

- na terenie Gminy Ciechocinek wprowadzono rozwiązania służące skutecznemu odbiorowi i oczyszczaniu ścieków pokąpielowych, które w kontrolowanym okresie przynosiły wymierne rezultaty, w tym zapewniały odpowiednią jakość tych ścieków w procesie oczyszczania;
- realizowane działania w zakresie odprowadzania ścieków nie stwarzały bariery dla rozwoju Ciechocinka jako gminy uzdrowiskowej (m.in. istniała możliwość podłączenia nowych podmiotów do sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki pokąpielowe do oczyszczalni ścieków);
- prowadzony nadzór nad podległym Gminie Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Ciechocinku (MPWiK) zapewniał poprawną realizację działalności statutowej oraz właściwą jakość oczyszczanych ścieków, w tym pokąpielowych.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Tworzenie warunków dla uzyskiwania właściwej jakości ścieków, w tym ścieków pokąpielowych, wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz odprowadzanych po oczyszczeniu do wód lub do ziemi.

Opis stanu
faktycznego

Strategiczne rozwiązania techniczne w zakresie gospodarki ściekowej na terenie Ciechocinka zostały uregulowane przed okresem objętym kontrolą.

W latach 1999-2002 zaprojektowano i wybudowano mechaniczno-biologiczno-chemiczną oczyszczalnię ścieków komunalnych z podczyszczalnią solanki w Ciechocinku, zlokalizowaną około 1,5 km w linii prostej od Wisły, do której odprowadzane były ścieki po ich oczyszczeniu. Ostateczny odbiór końcowy oczyszczalni oraz przekazanie jej w użytkowanie MPWiK w Ciechocinku nastąpiło 1 września 2003 r.

W projekcie oczyszczalni i jej wykonaniu uwzględniono koncepcję rozwiązań dla całości gospodarki wodno-ściekowej, uwzględniając także podczyszczanie wód solankowych.

Oczyszczalnię zaprojektowano i wybudowano na 6,5 tys. m³ przepływu dobowego ścieków komunalnych (max. 7,2 tys. m³) oraz 700 m³ ścieków solankowych.

Obciążenie oczyszczalni w zakresie podczyszczania ścieków surowych wynosiło w 2012 r. około 50% wielkości zaprojektowanej, a ścieków solankowych nie przekraczało 20-25% możliwości projektowych, w związku z czym możliwe było podłączenie kolejnych sanatoriów zainteresowanych wykorzystaniem solanki i zrzutem ścieków solankowych, - w przypadku podjęcia stosownych działań przez ich zarządców.

Kanalizacja solankowa o długości ok. 5,9 km wraz z przepompownią główną, przepompowniami pośrednimi i zbiornikami retencyjnymi przy podłączonych obiektach również funkcjonowała od 2003 r. Kanalizacja ta działała w systemie tłocznym, zużyte wody pozabiegowe gromadzone były w zbiornikach usytuowanych przy poszczególnych obiektach, a następnie, w określonych dla każdego sanatorium godzinach, przepompowywane do zbiornika przepompowni głównej i dalej do oczyszczalni. System ten pozwalał na równomierne w ciągu doby rozłożenie dopływu solanki do oczyszczalni.

[Dowód: akta kontroli 113-137]

W wyniku uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz spełnienia pozostałych wymogów art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych², Minister Zdrowia decyzją z 8 października 2008 r., po przedłożeniu przez Gminę operatu uzdrowiskowego, uznał Ciechocinek za uzdrowisko.

Według stanu na 31 marca 2014 r. 18 podmiotów uzdrowiskowych dysponowało basenami rehabilitacyjnymi, z czego 15 było w systemie kanalizacji solankowej, a w trzech przypadkach prace przyłączeniowe były w trakcie uzgodnień i realizacji.

² Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 651 ze zm.).

Burmistrz Ciechocinka wyegzekwował od MPWiK sporządzenie wieloletniego planu³ rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu tego przedsiębiorstwa.

Działaniami tymi spełniono wymogi art. 21 ust. 1 ustawy z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁴. Plany te były zgodne z kierunkami rozwoju Gminy określonymi w dokumentach strategicznych, takich jak: strategia rozwoju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, programem ochrony środowiska, operatem uzdrowiskowym.

Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Ciechocinka z 30 marca 2006 r., został opracowany po wybudowaniu oczyszczalni ścieków oraz instalacji solankowej i uwzględnił istniejące i funkcjonujące na terenie gminy m. Ciechocinek rozwiązania techniczne.

Przedsiębiorstwo MPWiK, powołane przez Gminę dla realizacji zadań m.in. z zakresu odprowadzania i oczyszczania ścieków, zapewniało w badanym okresie właściwą jakość ścieków, w tym ścieków pokąpielowych, wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz odprowadzanych po oczyszczeniu do Wisły.

Od początku funkcjonowania oczyszczalni ścieków (przez ponad 10 lat), nie zanotowano żadnych przekroczeń dozwolonych wartości parametrów, określonych w pozwoleniu wodno-prawnym, a stopień redukcji zanieczyszczeń powodował niewielkie, bo zaledwie od 16 do 32%, wykorzystanie norm i wielkości określonych w pozwoleniu wodno-prawnym.

[Dowód: akta kontroli 113-137]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Sprawowanie przez Gminę nadzoru nad przedsiębiorstwem wod-kan. w celu zapewnienia przez to przedsiębiorstwo właściwej jakości ścieków pokąpielowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz odprowadzanych do wód lub do ziemi.

Opis stanu
faktycznego

W regulaminie organizacyjnym Urzędu⁵ Burmistrz Ciechocinka wyodrębnił Referat Gospodarki Miejskiej (RGM) jako komórkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację zadań związanych z zapewnieniem właściwego funkcjonowania i rozwoju miejskiej infrastruktury technicznej oraz sfery usług komunalnych, a w szczególności w zakresie objętym niniejszą kontrolą, takich jak:

- 1) ocena aktualnego stanu gospodarki Miasta i ustalanie potrzeb inwestycyjnych i remontowych w zakresie zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekowej,
- 2) sprawowanie nadzoru nad prawidłową eksploatacją wodociągów i kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków,

³ Obowiązujące w badanym okresie plany zostały przyjęte uchwałami Rady Miejskiej Ciechocinka z 9 marca 2009 r. i z 10 marca 2012 r., - odpowiednio na lata 2009-2011 i 2012-2014.

⁴ Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.

⁵ Stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 85/11 Burmistrza Ciechocinka z 1 sierpnia 2011 r., ze zm.

3) sprawowanie nadzoru funkcjonalnego nad obsługą Miasta przez MPWiK.

[Dowód - akta kontroli 113-137]

W badanym okresie w MPWiK nie prowadzono kontroli zgodności prowadzonej działalności z zezwoleniem, o których mowa w art. 18e ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁶.

Przyczyną tego stanu, według wyjaśnienia Pana Andrzeja Szczepanowskiego, - kierownika Referatu Gospodarki Miejskiej, był brak występowania od wielu lat nieprawidłowości w funkcjonowaniu MPWiK. Sprawowanie nadzoru funkcjonalnego nad działalnością MPWiK ograniczono do spraw związanych z jego bieżącą działalnością, tj. głównie planowania i realizacji zadań Gminy z zakresu rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej oraz modernizacji dróg.

[Dowód: akta kontroli 59-66 oraz 113-137]

W wyjaśnieniach złożonych na powyższą okoliczność Pan Leszek Dzierżewicz - Burmistrz Ciechocinka, podał m.in., że:

- funkcjonowanie MPWiK, m.in. w zakresie zapewnienia przez to przedsiębiorstwo właściwej jakości ścieków pokąpielowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych oraz odprowadzanych do wód lub do ziemi, było w badanym okresie wielokrotnie kontrolowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy - Delegatura we Włocławku;
- działalność MPWiK od szeregu lat nie stwarzała w tym zakresie żadnych problemów;
- przedsiębiorstwo to nie wymagało specjalnego nadzoru ze strony Urzędu oraz organów Gminy i należycie wykonywało zadania, do których zostało powołane;
- z powyższych względów w badanym okresie nie zachodziła potrzeba kierowania do tego przedsiębiorstwa dyspozycji, związanych z gospodarką ściekową, w tym ściekami pokąpielowymi.

[Dowód: akta kontroli 106-107]

Opracowywane corocznie przez MPWiK taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Ciechocinek, - uwzględniały zróżnicowane opłaty za odprowadzane ścieki komunalne i pokąpielowe (solankowe). Wyszczególniano w nich 3 stawki, tj. za: ścieki z gospodarstw domowych, ścieki od pozostałych odbiorców i ścieki solankowe. Na przykład uchwałą Rady Miejskiej Ciechocinka z 25 lutego 2013 r. zatwierdzono stawki na okres od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r., które wynosiły (netto): 3,93 zł/m³ za ścieki z gospodarstw domowych, 3,94 zł/m³ za pozostałe i 10,34 zł/m³ za ścieki solankowe.

[Dowód: akta kontroli 113-137]

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Ocena częściowa

⁶ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.).

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK⁷ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Bydgoszcz, dnia czerwca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler
Ryszard Lutyński
główny specjalista k.p.

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis

⁷ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli – Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.